

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Regeringsamendementen bij het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begrotingsopmaak 2025 - omgeving

Samenvatting:

De voorgestelde maatregel houdt aanpassingen aan het decreet integraal waterbeleid. Zo worden er bepalingen met betrekking tot de heffing op het waterverontreiniging en met betrekking tot de bijdrage voor de gemeentelijke sanering gewijzigd. De wijzigingen betreffen een verhoging van het eenheidstarief voor zij die niet lozen in oppervlaktewater en een bijstelling van het maximale gemeentelijke tarief voor sanering, conform het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029.

Bovendien wordt er een nieuwe titel ingevoerd in het decreet houdende algemene bepalingen van het milieubeleid, specifiek rond financiering. Zo wordt er na advies afgeleverd door Raad van State (nr. 75.511/16 van 26 februari 2024) in een vorig dossier een nieuwe titel ingevoegd om toekomstige decretale bepalingen inzake financieringsinstrumenten op een samenhangende en leesbare wijze te ontwikkelen.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein Omgeving.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 24 oktober 2024 voor amendement 1.
Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 5 november 2024 voor amendement 2.
Het begrotingsakkoord voor beide amendementen werd verleend op 7 november 2024.

2 INHOUD

Amendement nr. 1: aanpassing decreet integraal waterbeleid

Dit ontwerp beoogt een wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 (hierna DIWB). Titel IV bevat o.a. de bepalingen m.b.t. de heffing op de waterverontreiniging en m.b.t. de bijdrage voor gemeentelijke sanering opgenomen op de integrale waterfactuur. De wijzigingen betreffen een verhoging van het eenheidstarief voor zij die niet lozen in oppervlaktewater en een bijstelling van het maximale gemeentelijke tarief voor sanering, conform het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029.

Amendement nr. 2: aanpassing houdende algemene bepalingen van het milieubeleid van 5 april 1995 – rechtsgrond voor retributies

Er wordt een nieuwe titel XVII van het DABM ingevoegd, specifiek rond financiering. Deze nieuwe titel wordt gecreëerd om toekomstige decretale bepalingen inzake financieringsinstrumenten op een samenhangende en leesbare wijze te ontwikkelen.

Conform het advies van de Raad van State, Afdeling Wetgeving (nr. 75.511/16 van 26 februari 2024) wordt een nieuwe decretale basis voor retributies voorzien, die meteen een uniforme rechtsgrond kan vormen voor verschillende heffingen. Dit zal hoofdstuk 1 van deze titel vormen.

Toekomstige decretale bepalingen inzake financieringsinstrumenten kunnen in een latere fase op een samenhangende en leesbare wijze ontwikkeld en in regelgeving opgenomen worden middels gebruik van deze nieuwe titel XVII.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De voorliggende wijzigingen van amendement 1 hebben een impact op de ontvangsten van de waterbedrijven uit de bovengemeentelijke bijdragen en vergoedingen. In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 werd afgesproken dat de financiering van de watersanering wijzigt ter waarde van 112.900 keuro vanaf 2025. Deze maatregel kan op korte termijn enkel gerealiseerd worden met een verhoging van de inkomsten voor bovengemeentelijke sanering op de waterfactuur. Deze verhoging heeft immers een rechtstreekse impact op de werkingstoelage aan de watermaatschappijen vanuit het Gewest.

In het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 werd ook opgenomen dat Vlaanderen de waterheffingen hervormt in functie van het verbruik en het 'de vervuiler betaalt'-principe. Conform dit regeerakkoord moet het eenheidstarief verhoogd worden vanaf heffingsjaar 2026 voor zij die niet lozen in oppervlaktewater - overeenkomstig de bovenvermelde verhoging van de bovengemeentelijke bijdragen en vergoedingen op de waterfactuur. Door het éénheidstarief te verhogen wordt de kost van de zuivering van het afvalwater voor een groter deel gedragen door de vervuiler.

Wat betreft amendement 2 betreffen de wijzigingen nog slechts de voorziening van een nieuwe titel in het DABM waarin toekomstige decretale bepalingen inzake financieringsinstrumenten opgenomen kunnen worden en een rechtsgrond voor de heffing van retributies. Een eventuele impact op de begroting zal pas bij de integratie van eventuele toekomstige decretale bepalingen omtrent financieringsinstrumenten kunnen

worden beoordeeld, dan wel bij het voorzien van heffingen op basis van de voorgestelde rechtsgrond bij besluit van de Vlaamse Regering.

B. ESR-TOETS

Amendement 1: deze wijzigingen zorgen er voor dat de jaarlijkse betoelaging vanuit het DAB MINA fonds aan de waterbedrijven sterk dalen.
Niet van toepassing voor amendement 2.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Amendement 1 heeft een weerslag op de werking van lokale en provinciale besturen. De gemeentelijke saneringsbijdrage is door sommige lokale besturen automatisch gekoppeld aan het bovengemeentelijk tarief. Decretaal mag de gemeentelijke saneringsbijdrage momenteel niet meer bedragen dan 1,4 x de bovengemeentelijke bijdrage. Zonder een correctie aan deze factor zal de verbruiker evenwel harder getroffen worden. Om dit negatieve effect voor de verbruiker te temperen is een aanpassing van de maximale factor voorzien van 1,4 naar 1,15. De maximale meerinkomst voor de gemeentelijke rioolbeheerders wordt op die manier beperkt tot ongeveer 33 mio euro. Zij gebruiken deze middelen voor de uitvoering van hun gemeentelijke saneringsplicht.

Amendement 2 heeft evenmin weerslag op de werking van lokale en provinciale besturen. In voorliggend voorstel wordt evenwel bepaald dat de Vlaamse Regering vrijstellingen voor het betalen van retributies kan voorzien op basis van het (semi-) publiekrechtelijke karakter van de aanvrager. Het is aldus mogelijk dat de Vlaamse Regering de lokale en provinciale besturen vrijstelt van de betaling van retributies voor het verkrijgen van de resultaten van metingen, simulaties en analyses die worden uitgevoerd door gewestelijke entiteiten. De eventuele weerslag zal echter pas in concreto geduid kunnen worden bij het opmaken van de regelgeving rond de retributie in kwestie (met de nodige verantwoording voor zowel het invoeren van de retributie als voor eventuele vrijstellingen hierop).

4 VERDER TRAJECT

Er wordt spoedeisend advies gevraagd bij de Raad van State.

De definitieve goedkeuring van het programmadecreet door de Vlaamse Regering is voorzien op 8 november.

Het regeringsamendement wordt na de definitieve goedkeuring ingediend in het Vlaams Parlement.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te hechten aan het regeringsamendement betreffende maatregelen in kader van de wijziging van financiering in kader van de watersanering;

- 2° haar goedkeuring te hechten aan het regeringsamendement betreffende invoering van een rechtsgrond voor retributies in het kader van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen van het milieubeleid;
- 3° de Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, te gelasten over voornoemde regeringsamendementen het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van ten hoogste vijf werkdagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Het verzoek om spoedeisend advies wordt gemotiveerd door de omstandigheid dat het programmadecreet wegens de nauwe band met de begrotingsdecreten en de gelijktijdige behandeling in het Vlaams Parlement in dezelfde periode ingediend moet worden.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw

Jo BROUNS